

दैनिक लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

वर्ष ३५ | अंक ९३ | बुटवल | २०७९ चैत १६, गते विहबार

नेपाल संवत् १९४३ | Thursday Mar 30, 2023

पृष्ठ ४

मूल्य रु. ६ मात्र

Lumbini

पशुमा संगिनी सुई लगाउनु 'अनैतिक'

नेपाली समाजमा संगिनी सुईले तौल बढाउने मान्यता व्याप्त छ। यसका केही वैज्ञानिक आधार भए पनि पशुमा तौल बढाउनका लागि मानिसले प्रयोग गर्ने सुई प्रयोग गर्नु चिकित्सकीय दृष्टिले अनैतिक हुने पशु विज्ञ बताउँछन्।

लुम्बिनी संवाददाता

बुटवल

गुल्मीको धुर्कोट गाउँपालिकाका किसानले मानव शरीरमा प्रयोग हुने सुई बोक्रामा लगाएको घटना सार्वजनिक भएपछि विभिन्न कोणबाट बहस सुरु भएको छ।

सोमबार गाउँपालिकाले पशु प्राविधिक तथा ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ताले बोको/पाठोलाई संगिनी सुई लगाइदिएको भन्दै त्यसो नगर्न विज्ञापित जारी गरेको थियो। संगिनी सुई महिलाले प्रयोग गर्ने गर्भ निरोधक अस्थाई साधन हो। यसको प्रभावअवधि तीन महिना हुन्छ।

गाउँपालिकाका अनुसार वडा नम्बर १ नयाँगाउँ र वडा नम्बर ७ वग्लाका निजी क्षेत्रमा काम गर्ने पशु प्राविधिक तथा ग्रामीण पशु स्वास्थ्य कार्यकर्ताहरूले बोको पाठोलाई संगिनी सुई लगाइदिएका हुन्।

गाउँपालिकाका पशु स्वास्थ्य प्राविधिक श्यामबहादुर कार्की स्थानीय किसानले बोकाको तौल बढ्ने विश्वासमा सुई लगाइदिएका हुन्। उनी भन्छन्-'गाउँमा संगिनी सुई लगाउने महिलाहरू मोटाउँछन् भन्ने मान्यता व्याप्त छ। बोकाको पनि तौल बढ्ने विश्वासमा सुई लगाएका हुन्।'

बोक्रामा संगिनी सुई लाईदिएको सूचना गाउँपालिकालाई स्थानीयले नै दिएका थिए। सूचना आएपछि गाउँपालिकाले भनेको छ-'तीन महिने संगिनी सुई हर्मोनल साधन भएकोले मानव शरीरमा दीर्घकालीन असर पर्न जान्छ। पशुमा यो सुइ प्रयोग नगर्न आग्रह गर्दछौं।'

आगामी दिनमा यस्तो कार्य गर्ने गराउने गरेको पाइएमा कानून बमोजिम सजाय दिने भन्दै संगिनी सुई लगाउन तत्काल रोक्न सूचना जारी गरेको गाउँपालिकाले जारी गरेको सूचनामा उल्लेख छ।

संगिनी सुईले तौल बढाउँछ ?

अमेरिकाको युनिभर्सिटी अफ साउदर्न क्यालिफोर्नियाका अध्येताहरूले गर्भनिरोधक सुईले उच्च क्यालोरी भएका खानाप्रतिको आसक्ति बढाउने पता लगाएका थिए। युनिभर्सिटीको वेबसाइटअनुसार ती अध्येताले गरेको न्युरो इमेजिङ अध्ययनले सुईका कारण दिमागको यस्तो भाग सक्रिय हुन्छ, जसले गर्दा पास्ता तथा आइसक्रिम जस्ता उच्च क्यालोरी भएका खाना खान मनलान्ने हुन्छ।

यस्तै उत्तरपश्चिम इथियोपियामा पाँच जना वैज्ञानिकहरूले गरेको एक अध्ययनले गर्भ निरोधक साधनका रूपमा प्रयोग गरिने सुई (डिपो-प्रोभेरा)ले महिलाहरूको तौल र रक्तचाप परिवर्तन गरेको बताएको थियो। अध्ययनमा सामेल महिलाहरूमा आधिकारिक तौल बढेको र रक्तचाप अस्थिर रहेको अध्ययनले देखाएको थियो। रोचक के भने केही महिलाको तौल घटेको देखिएको थियो।

नेपाली समाजमा सुईले तौल बढाउने मान्यता व्याप्त छ। यसका केही वैज्ञानिक आधार भए पनि पशुमा तौल बढाउनका लागि संगिनी सुई प्रयोग गर्नु चिकित्सकीय दृष्टिले अनैतिक हुन जाने भेटेनरी डा. प्रदीप पौडेल बताउँछन्। डा. पौडेल महिलाको शरीरको रसायनिक संरचनामा आधार रहेर निर्माण गरिएको सुई अन्य प्रयोजनका लागि प्रयोग गर्ने नहुने बताउँछन्। उनी भन्छन्-'यो भनेको एउटा तालाको चाँपी अर्को तालामा प्रयोग गरेजस्तै हो। त्यसको औचित्य हुँदैन।'

अमेरिकाको डिपार्टमेन्ट अफ हेल्थअनर्गत रहेको एजेन्सी फुड एण्ड ड्रग एडमिनिस्ट्रेशनले जनावरमा मानवका लागि बनेको गर्भ

निरोधक सुईको प्रयोग गर्न अनुमति दिएको छैन। तर केही भेटेनरी डाक्टरहरूले घरपालुवा कुकुरमा यौन क्रियाकलाप तथा आक्रामक व्यवहारलाई नियन्त्रण गर्न यस्तो सुई लगाइदिने गरेको उक्त वेबसाइटले जनाएको छ।

के हो संगिनी सुई ?

संगिनी सुई एक हर्मोनल साधन हो। जसले शरीरमा हुने हर्मोनलाई व्यवस्थित गरी गर्भ रहन दिँदैन। महिलामा दुई किसिमका यौन हर्मोन हुन्छन्, एस्ट्रोजेन र प्रोजेस्टेरोन। महिनावारी भएको दोस्रो दुई हप्तामा बढी हुने प्रोजेस्टेरोन नामक हर्मोनलाई संगिनी सुईले रोकेर राख्छ। यसले पाठेघरको भित्री तहलाई पातलो बनाइदिने भएकाले गर्भ रहँदैन।

संगिनी सुईले डिम्बाशयलाई समेत रोकेर राख्ने भएकाले गर्भ रहने सम्भावना रहँदैन। प्रजनन अंग (पाठेघरको मुख)बाट निस्कने पानीलाई संगिनी सुईले बाक्लो बनाइदिन्छ, फलस्वरूप शुक्रकिटभित्र छिर्न पाउँदैन। यसरी गर्भ रोकिन्छ।

लुम्बिनीमा राष्ट्रिय मिडिया सम्मेलन

केशव पराजुली
नवलपरासी
नेपाल पत्रकार महासंघ केन्द्रीय समितिले आयोजना गरेको राष्ट्रिय मिडिया सम्मेलन लुम्बिनीमा हुने भएको छ। केन्द्रीय समितिको बैठक भने नवलपरासीको परासीस्थित रामग्राम स्तुपमा हुने छ। शान्तिका अग्रदुत गौतम बुद्धसँग सम्बन्धित यी दुई स्थान

ऐतिहासिक, पुरातात्विक तथा धार्मिक स्थल हुन्।

महासंघले तय गरेको मिडिया सम्मेलन र केन्द्रीय समितिको आठौँ बैठकअन्तर्गत चैत १६ गते रामग्राम स्तुपमा केन्द्रीय समितिको आठौँ बैठक बस्ने छ, भने सोही दिन परेको नेपाल पत्रकार महासंघको स्थापना दिवससमेत मनाउने कार्यक्रम तय भएको पत्रकार महासंघ जिल्ला शाखा नवलपरासीका सचिव राजकुमार रेश्मीले जानकारी दिएका छन्।

पत्रकार महासंघ नवलपरासीको आतिथ्यमा हुन गई रहेका कार्यक्रममा स्थापना दिवसका अवसरमा सदरमुकाम परासीमा बिहान ७.३० बजे 'प्रभात फेर' कार्यक्रम गरिने छ। त्यस लगत्तै रामग्राम स्तुपमा

केन्द्रीय समितिको बैठक बस्ने सचिव रेश्मीले जानकारी दिएका छन्। बैठक पश्चात १६ गते साँझ केन्द्रीय समितिको टोली लुम्बिनीमा पुग्ने छ।

चैत १७ गते लुम्बिनीमा हुने राष्ट्रिय मिडिया सम्मेलनमा केन्द्रीय समिति, पत्रकार महासंघका पूर्वअध्यक्ष, सल्लाहकार, सञ्चार क्षेत्रका विज्ञ, अर्थविद, मिडियाको सम्प्र अनुसन्धानको

नेपाल पत्रकार महासंघ
राष्ट्रिय मिडिया सम्मेलन

सचिव राजकुमार रेश्मीले जानकारी दिएका छन्।

महासंघ नवलपरासीको आतिथ्यमा हुन

गई रहेका कार्यक्रममा स्थापना

दिवसका अवसरमा सदरमुकाम

परासीमा बिहान ७.३० बजे

'प्रभात फेर' कार्यक्रम गरिने

छ। त्यस लगत्तै रामग्राम स्तुपमा

बैठक र लुम्बिनीमा हुने राष्ट्रिय सम्मेलनले

बुद्धसँग सम्बन्धित दुई क्षेत्रको

विकास र संरक्षणसँगै पर्यटन

प्रवर्द्धनमा टेवा पुग्ने अपेक्षा

लिइएको छ।

» बाँकी ३ पेजमा

जेठ दोस्रो साता बन्नेछ लुम्बिनीमा नयाँ सरकार

बुटवल। नयाँ गठबन्धन बनेपछि मुख्यमन्त्री हतारिका काय्द ससदीय दलका नेता डिल्ली चौधरीले जेठ दोस्रो सातासम्म कुनैपनि देखिएको छ। वर्तमान सरकारले बैशाख १२ गतेभित्र विश्वासको मत लिनेछ। विश्वासको मत नपाए पनि मुख्यमन्त्रीमा दलको दलको हैसियतमा लिला गिरी नै मुख्यमन्त्री चयन हुनेछन्। उनले फेरि ३० दिनभित्र विश्वासको मत लिदा वर्तमान विपक्षी गठबन्धनले जेठ दोस्रो साता मात्रै सरकार गठन गर्न सक्नेछ।

अहिलेको समिकरण कायम रहे लिला गिरीले विश्वासको

मत हासिल गर्ने सम्भावना देखिँदैन। मुख्यमन्त्री गिरीलाई राजिनामा दिन दबाव दिने उद्देश्यले विपक्षी गठबन्धनले गत आइतबार सरकार गठनका लागि प्रदेश प्रमुख समक्ष हस्ताक्षर बुझाएका थिए। ती दलले नेपाली काय्द ससदीय दलका नेता डिल्लीबहादुर चौधरीलाई मुख्यमन्त्री प्रस्ताव गरिसकेका छन्।

उनीहरूको माग अनुसार तत्काल सत्ता परिवर्तनको सम्भावना कम भएको छ। प्रदेश प्रमुख निकट स्रोतका अनुसार कानून व्यवसायीसित परामर्श गरे पनि प्रदेश प्रमुख शेरचनले मुख्यमन्त्री गिरीलाई

संविधानअनुसार ३० दिनभित्र विश्वासको मत लिने अवसर दिने भएका हुन्। गठबन्धनका ८ दलले ५४ जनाको हस्ताक्षरसहित बहुमतको दाबी गर्दै मुख्यमन्त्रीबाट गिरीलाई हटाएर तत्काल चौधरीलाई नियुक्त गर्न माग गरेका थिए।

दलहरूको मागपछि प्रदेश प्रमुख शेरचनले सोमबार कानूनविदहरूसँग परामर्श गरेका थिए। परामर्शपछि संविधानको धारा १६८ को उपधारा ४ अनुसार ३० दिनभित्र विश्वासको मत लिने अवसर दिनुपर्ने निश्कर्षमा प्रदेश प्रमुख शेरचन पुगेको परामर्शमा सहभागी कानूनविदले बताएका छन्। विश्वासको मत लिने अवसर नदिई संविधानको धारा १६८ को २ अनुसार बनेको सरकार विघटन गरी सोही धाराअनुसार मुख्यमन्त्रीको आह्वान गर्नु संविधानविपरीत हुने र प्रदेश प्रमुख दल विशेषको भएको देखिने सुझाव पनि कानूनविदले दिएका छन्।

» बाँकी ३ पेजमा

लुम्बिनीका पर्यटकीय क्षेत्र पुगेर फर्किए ओली

कृष्ण पोखरेल

पाल्पा

राजनीतिक कार्यक्रममा सहभागी हुँदै पूर्व प्रधानमन्त्री एवं एमाले अध्यक्ष केपी शर्मा ओली लुम्बिनी क्षेत्रका पर्यटकीय क्षेत्र पुगेर फर्किएका छन्। भैरहवाको गौतमबुद्ध अन्तर्राष्ट्रिय विमानस्थल ओलीएर उनले लुम्बिनीमा बुद्ध जन्मस्थलको दर्शन गरेका थिए।

लुम्बिनीमा उनले ध्यान केन्द्र र मायादेवीमा पुगे। त्यसपछि उनी कापिलवस्तुको तिलौराकोटमा भ्रमण गरे। तिलौराकोटबाट उनी अर्घाखाँचीको सुपादेउराली हुँदै सन्धिखर्क पुगे। सडक मार्गमार्फत उनी गुल्मीको पर्यटकीय स्थल रेसुंगा पुगे। धर्मपत्नीसहित आएका ओलीले पर्यटकीय क्षेत्रमा फोटो मात्रै खिचेरनु टिकटकट समेत बनाउन भ्याए।

रेसुंगापछि उनले गुल्मीको रू क्षेत्रको भ्रमण गरे। रूबाट उनी पाल्पाको तानसेन आए। पाल्पामा बस्दा उनले प्रेमको प्रतिक रानीमहलको भ्रमण गरे। रानीमहल भ्रमणपछि बुधबार दिउँसो उनी बुटवलमा आयोजित विभिन्न कार्यक्रममा सहभागी बने। पूर्वप्रधानमन्त्री रही एकैसथा यतिधेरै पर्यटकीय क्षेत्रको भ्रमण गर्ने ओली सम्भवतः पहिलो नेता बनेका छन्। ओलीको भ्रमणले आन्तरिक पर्यटनमा टेवा पुग्ने व्यवसायीहरूले बताएका छन्। पाटीको मिसन ग्रासस्ट अभियान लिएर हिँडेका उनले कार्यकर्ताका घरघरमा पसेर समेत भेटघाट गरेका छन्।

मिशनग्रास स्ट अन्तर्गत पाल्पाका अगुवा कार्यकर्ताहरूलाई सम्बोधनको क्रममा पाल्पा आएका एमाले अध्यक्ष ओलीले ऐतिहासिक पाल्पा दरबार संग्रहालय र प्रेमको प्रतिक रानीमहल दरबारको अवलोकन गरेका छन्।

एमाले अध्यक्ष ओली दम्पतीसहित एमाले उप-महासचिव एमाले उप-महासचिव प्रदिपकुमार ज्ञवाली, स्थायी कमिटी सदस्य राजन भट्टराई, पोलिटिब्युरो सदस्य ठाकुर गैरेले प्रेमको

प्रतिक रानीमहलको अवलोक गरे। रानीमहल दरबारमा पुगेपछि एमाले अध्यक्ष ओलीले निकै आनन्द महशुस भएको बताए। १२५ वर्षअघि बनेको पुरातात्विक महत्वको दरबार, रानीको स्मरणमा कालीगण्डकीको किनारमा निर्माण भएको दरबार हेर्न लायक दरबार रहेको अध्यक्ष ओलीले बताए। रानीमहल आउँदा निकै आनन्द आएको छ, पहिले हेलिकोप्टरबाट हेरेको थिए, अहिले प्रत्यक्ष रूपमा हेर्न पाउँदा खुसी लागेको अध्यक्ष ओलीले बताए। रानीमहल आएपछि सबै किसिमको पिप चिन्ता हराउने प्राकृतिक सुन्दरताले भरिएको पाए, प्रेम गर्ने

व्यक्तिहरूको लागि त रानीमहल तिर्थस्थल नै रहेको एमाले अध्यक्ष ओलीले बताए।

एमाले अध्यक्ष ओली दम्पतीले रानीमहल दरबार र पाल्पा दरबार संग्रहालयमा आफ्नै टिकट काटेर अवलोकन गरेका थिए। एमाले अध्यक्षसहितको टोलीलाई रानीमहलमा तानसेन नगरपालिका, बगनासकाली गाउँपालिका र एमाले नागरिक उड्डयन तथा पर्यटन विभाग पाल्पाले सम्मान गरेको थियो।

» बाँकी ३ पेजमा

हामी डिजिटलमा पनि ...

दैनिक लुम्बिनी

निजी क्षेत्रबाट निरन्तर प्रकाशित पहिलो राष्ट्रिय दैनिक

www.dainiklumbini.com

क्यान्सर, मुटुरोग र मधुमेहजस्ता नसर्ने रोगहरूको जोखिमलाई कम गर्न निम्न कुराहरू दैनिक जीवनमा अपनाऔं ।

१. दैनिक ३० मिनेटको सक्रिय शारीरिक क्रियाकलाप गरौं ।
२. गुलियो, चिल्लो र नुनिलो खानेकुरा कम खाउँ ।
३. बजारमा पाइने पत्रु खाना (जंक फुड) र पेय पदार्थ नखाउँ ।
४. मदिरा, धुम्रपान तथा सुर्विजन्य पदार्थको सेवन नगरौं ।
५. हरियो सागसब्जी, तरकारी र फलफुल प्रशस्त मात्रामा खाऔं ।
६. दिनमा कमिन्मा २ देखि ३ लिटर पानी पिउने बानी गरौं ।
७. नियमित स्वास्थ्य जाँच गरौं ।
८. मोटोपन घटाउँ, आयु बढाउँ ।

